

Sygn. akt

III AUa 467/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **21 sierpnia 2013 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Irena Mazurek
	Sędziowie:	SSA Urszula Kocyłowska SSA Alicja Podczaska (spr.)
	Protokolant	st.sekr.sądowy Elżbieta Stachowicz

po rozpoznaniu w dniu **21 sierpnia 2013 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku **A. C.**

przeciwko **Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego**

o rentę rolniczą

na skutek apelacji wnioskodawcy **A. C.**

od wyroku **Sądu Okręgowego w Przemyślu**

z dnia **20 marca 2013 r.** sygn. akt **III U 1302/12**

o d d a l a apelację.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 16 maja 2012 r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego odmówił **A. C.** prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym, ponieważ komisja lekarska nie stwierdziła całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym.

W odwołaniu od powyższej decyzji wnioskodawca domagał się jej zmiany i przyznania prawa do dochodzonego świadczenia.

W odpowiedzi na odwołanie KRUS wniósł o jego oddalenie.

Wyrokiem z dnia 20 marca 2013 r., sygn. akt III U 1302/12 Sąd Okręgowy w Przemyślu Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie.

Sąd ustalił, że A. C., ur. (...), wystąpił o przyznanie prawa do renty rolniczej w dniu 2 marca 2012 r., w następstwie czego został przebadany przez lekarza rzeczoznawcę KRUS, który w orzeczeniu z dnia 23 marca 2012 r. rozpoznał u badanego chorobę zwyrodnieniową kręgosłupa szyjnego i lędźwiowo – krzyżowego z dyskopatią C6/C7, L3/L4, L4/L5 i stwierdził, że schorzenie to nie ogranicza sprawności organizmu w stopniu powodującym niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym. Powyższa ocena stanu zdrowia wnioskodawcy została podtrzymana przez komisję lekarską KRUS w orzeczeniu z dnia 7 maja 2012 r. Celem zweryfikowania oceny stanu zdrowia wnioskodawcy dokonanej w postępowaniu administracyjnym Sąd przeprowadził dowód z opinii biegłych z zakresu neurologii, gastrologii i psychiatrii, którzy rozpoznali u badanego chorobę zwyrodnieniową kręgosłupa z wielopoziomą dyskopatią w odcinku szyjnym i lędźwiowym, chorobę refluksową przełyku, gastropatię nadżerkową oraz zaburzenia depresyjno – lękowe i uznali, że schorzenia te nie naruszają sprawności organizmu w takim stopniu, by czynić wnioskodawcę całkowicie niezdolnym do pracy w gospodarstwie rolnym. W opinii z dnia 18 września 2012 r. biegła z zakresu medycyny pracy stwierdziła u badanego nieomogę bólową kręgosłupa szyjnego i lędźwiowo – krzyżowego na podłożu wielopoziomowych dyskopatii i zmian zwyrodnieniowych, zaburzenia depresyjno – lękowe, chorobę refluksową przełyku i gastropatię nadżerkową i podzieliła ocenę, że wnioskodawca jest częściowo niezdolny do pracy w gospodarstwie rolnym. Sąd Okręgowy uznał powyższe opinie za wiarygodne i stwierdził, że wnioskodawca nie spełnia warunków do przyznania renty rolniczej.

W apelacji od powyższego wyroku wnioskodawca domagał się jego zmiany i przyznania prawa do renty rolniczej, podnosząc, że w postępowaniu nie została przeprowadzona rzetelna ocena stanu jego zdrowia, na co wskazuje brak konkretnego uzasadnienia sporządzonych w sprawie opinii biegłych.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawcy jest nieuzasadniona i podlega oddaleniu, ponieważ zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w Przemyślu jest trafny i nie narusza prawa.

Spór w sprawie dotyczył uprawnienia A. C. do renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym, na podstawie art. 21 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (t. jedn. Dz. U. 2008, nr 50, poz. 291). W sprawie, której przedmiotem jest prawo do renty z ubezpieczenia społecznego, warunkująca powstanie tego prawa ocena niezdolności do pracy w zakresie wymagającym wiadomości specjalnych musi znaleźć oparcie w dowodzie z opinii biegłych posiadających odpowiednią wiedzę medyczną adekwatną do rodzaju schorzeń ubezpieczonego (por. wyrok SN z 12 stycznia 2010 r. I UK 204/09, LEX nr 577813).

Sąd I instancji celem ustalenia stanu zdrowia wnioskodawcy oraz zweryfikowania orzeczeń, które poprzedziły wydanie zaskarżonej decyzji KRUS, dopuścił dowód z opinii biegłych z zakresu neurologii, gastrologii i psychiatrii oraz z opinii biegłych z zakresu medycyny pracy, a ich treść stanowiła podstawę wydania zaskarżonego wyroku.

Opinia biegłych dostarcza sądowi wiedzy specjalistycznej koniecznej do dokonania oceny stanu zdrowia osoby ubiegającej się o świadczenie rentowe, w tym rodzaju występujących schorzeń, stopnia ich zaawansowania i nasilenia związanych z nimi dolegliwości, stanowiących łącznie o zdolności do wykonywania zatrudnienia lub jej braku. Dlatego też ocena biegłych, iż schorzenia wnioskodawcy są w stanie względnego wyrównania i nie wywołują długotrwałej całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym musiała skutkować odmową przyznania świadczenia rentowego. Sąd nie mógł bowiem – wbrew opinii biegłych – oprzeć ustaleń w tym zakresie na własnym przekonaniu ani też polemizować z wnioskami biegłego w dziedzinie wymagającej wiedzy specjalistycznej. W przeciwnym wypadku doszłoby do naruszenia art. 233 § 1 kpc (tak wyroki z 14.03.2007 r. III UK 130/06, OSNP 2008/7-8/113 oraz z 7.07.2005 r. II UKN 277/04, publ. OSNP 2006/5-6/97).

W tym miejscu podkreślić należy, że nie każdy pogarszający się stan zdrowia i sprawności psychofizycznej rolnika uzasadnia prawo do renty. Jeżeli ustawodawca w systemie zabezpieczenia rolniczego nie rozróżnił i nie przewidział ochrony rentowej w przypadku częściowej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym, lecz tylko przy całkowitej, oznacza to, że w ustaleniu takiego stopnia niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym chodzi o wyraźną granicę tej niezdolności - a więc o sytuację, gdy rolnik z powodu naruszenia sprawności organizmu nie może osobiście wykonywać żadnej pracy w gospodarstwie rolnym. Uzasadnia to tezę, że dopiero taki i tylko taki stopień (całkowitej) niezdolności do pracy wyznacza granicę w kwalifikacji rzeczywistej sprawności psychofizycznej ubezpieczonego do pracy w gospodarstwie rolnym. Nie obejmuje zatem sytuacji, gdy rolnik nie utracił w pełni możliwości wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym, czyli gdy wystąpiła utrata sprawności do pracy w stopniu mniejszym niż całkowita. Zatem stan zdrowia rolnika może powodować ograniczenie zdolności do prac w gospodarstwie, co nie stanowi o całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym.

Prawo do renty rolniczej warunkowane jest występowaniem u osoby uprawnionej całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym, zdefiniowanej w art. 21 ust. 5 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, jako naruszenie sprawności organizmu skutkujące utratą zdolności do osobistego wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym, a stan taki musi trwać przez cały okres pobierania świadczenia. Dlatego też pomimo tego, że wnioskodawca był uprawniony do renty rolniczej przez okres kilku miesięcy, ustalenie obecnie braku całkowitej niezdolności do pracy, powoduje brak możliwości ustalenia tego prawa.

W tej sytuacji należało w postępowaniu odwoławczym podzielić ustalenia Sądu Okręgowego w Przemyślu, że wnioskodawca nie jest całkowicie niezdolny do pracy w gospodarstwie rolnym, co skutkuje akceptacją dokonanej przez Sąd I instancji oceny prawnej sprawy, sprowadzającej się do stwierdzenia, że odwołujący nie spełnia warunków określonych w art. 21 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników do ustalenia prawa do spornego świadczenia rentowego.

Z tych przyczyn brak jest podstaw faktycznych i prawnych do uwzględnienia apelacji i dlatego na mocy art. 385 kpc Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji wyroku.